

Posamezna številka

1 krono.

Številka vsebuje vse, kar je potrebno za razumevanje vsebine študija in proučevanja, da bi se lahko vključili v študij in proučevanje. Številka vsebuje vse, kar je potrebno za razumevanje vsebine študija in proučevanja, da bi se lahko vključili v študij in proučevanje.

Številka vsebuje vse, kar je potrebno za razumevanje vsebine študija in proučevanja, da bi se lahko vključili v študij in proučevanje. Številka vsebuje vse, kar je potrebno za razumevanje vsebine študija in proučevanja, da bi se lahko vključili v študij in proučevanje.

POŠTNA PAVŠALIRANA

TABOR

Posamezna številka

1 krono.

Številka vsebuje vse, kar je potrebno za razumevanje vsebine študija in proučevanja, da bi se lahko vključili v študij in proučevanje. Številka vsebuje vse, kar je potrebno za razumevanje vsebine študija in proučevanja, da bi se lahko vključili v študij in proučevanje.

Številka vsebuje vse, kar je potrebno za razumevanje vsebine študija in proučevanja, da bi se lahko vključili v študij in proučevanje. Številka vsebuje vse, kar je potrebno za razumevanje vsebine študija in proučevanja, da bi se lahko vključili v študij in proučevanje.

Leto: II.

Maribor, torek 22. novembra 1921.

Številka: 264.

Ljudska vseučilišča.

V Mariboru se ustanovi važna prosvetna naprava: ljudsko vseučilišče. Pozdravljamo vsako pozitivno delo za naobrazbo širokih ljudskih slojev, ker je samo pomikanje znanja in samostojnega mišljenja krivo, da se je razpasla politična demagogija in gospodarska brezbržnost. Da seznanimo naše čitatelje z organizacijo narodno-prosvetnega dela, kakor jo goje takozvana ljudska vseučilišča, objavljamo v prevodu članek R. M. Ivanoviča (Naše doba Varazdin, 1920., str. 72).

Narodno prosvetno gibanje se je začelo šele v preteklem stoletju. Je v ozki zvezi z napredkom demokratizma in socializma. Splošna volilna pravica je prinesla tudi splošno dolžnost odločevati o usodi skupnosti. S tem, da politika ni več privilegij zgornjih družabnih razredov, je postala tudi prosveta posest cele družbe. Demokratizacija misel, da je treba slehernemu človeku, ne glede na njegov rod in premoženje, omogočiti razvoj vseh njegovih zmognosti, je vkoreninila tudi splošno šolsko obveznost. Vendar pa državna skrb za šolstvo ne more biti barometer, ki bi kazal, koliko si ljudstvo želi prosvete. Veliko prosvetno gibanje gre mimo države. Redki so slučajji — in to velja le za izredno politične države, — ko državna oblast korakata paralelno z zasebno inicijativo.

Vsled posebnih gospodarskih razmer v tridesetih letih prejšnjega stoletja so naše demokratične ideje zelo povoljna tla. Uporaba strojev je povzročila katastrofalni pojav: delovne moči je bilo preveč. Št. ni odpušči iz službe in znižanje mezd so prisilili delavstvo, da se je organiziralo (v sindikatih) bodisi ad hoc bodisi trajno. Glavni činitelj pri nastajanju teh organizacij je bila večja ali manjša naobrazba delavcev. Zato vidimo, da se je delavstvo najprej organiziralo in doseglo prve velike uspehe na Angleškem (v rudnikih Northumberlandu in Durhamu je bil vpeljan 8-urni delavni čas že v prejšnjem stoletju), a najpozneje in navadno samo v svrhu revolucije, sabotaže, na Ruskem. Delavski voditelji, na pr. Engels so naglašali pogostost, da je svobodno šolanje izvrstno sredstvo v borbi proti kapitalizmu. Na ta način so nastale številne delavske nadaljevalne šole, tečaji in ljudske univerze.

Ljudska vseučilišča (v prenešenem smislu šol) sem vse svobodno šolanje odraslih. Vzor predavanja tečaja, settlemente itd.), so nastala na Angleškem.

V glavnem razlikujemo štiri tipe svobodnih šol za odrasle in sicer: delavske univerze, socialne settlemente vseučiliščne ekstenze s poletnimi in dopisnimi šolami ter kmetijske univerze. Predno si ogledamo posamezne vrste z bližnjega, si je treba zapomniti, da ta razdelitev ni nič absolutnega, strogo ločenega. Ta razdelitev ima praktičen namen, da se lažje orientiramo; v resnici pa obstoja cela vrsta prehodov in nijans, kajti svobodne šole ne ustajajo po šablonah, temveč po potrebah in razmerah.

Delavske univerze. Njihov značaj je pretežno politični. Imajo namen izposobiti delavca za borbo proti delodajalcu, napraviti iz njega dobrega govorilca, debatorja, organizatorja in novinarja. V tej smeri se giblje tudi njihov program. Pred vsem se predava socialnopolitično gradivo. Take šole imamo danes v vseh kulturnih deželah. Tam, kjer so jih bili utemeljili ali inteligenti, imajo nestranski objektivnejši značaj, nego v krajih, kjer so jih bile utemeljile delavske organizacije same. V tem slučaju niso te šole omejene zgolj na organizirano delavstvo, marveč nude splošno naobrazbo vsem slojem brez razlike. Ta tip (večidel v obliki sistematičnih predavanj, ali, specijelno v Ameriki, po načinu naših vseučiliščnih seminarjev), je najbolj razširjen.

Politična situacija v Beogradu.

TIP Beograd, 20. nov. Politična situacija se ni čisto nič razjasnila, ampak je še istotako zapletena kot je bila po izjavi demokratov, da pod nobenim pogojem ne morejo izročiti portfelja notranjega ministrstva ne radikalcem ne komu drugemu. Radikalci vztrajajo, kakor se zdi še nadalje na zahtevi, da se jim izroči ta portfelj. Očividno je, da jim gre pri tem le za to, da bi izigrali demokrate. Del radikalnega kluba je za to, da poda sedanja vlada ostavko, ter da se sestavi pod njihovim vodstvom nova vlada, katere naloga bi bila le izdelati volilni zakon za narodno skupščino na podlagi 141 člena ustave ter potem razpustiti parlament in razpisati nove volitve. V ta namen so se počeli že pogajati z nekaterimi opozicijskimi. Drugi del radikalcev pa je odločno proti novim volitvam ter zahteva sporazum z demokrati, da se ohrani dosedanja koalicijska ter obvaruje državo pred vplivom destruktivnih elementov. Demokratiški klub se z ozirom na to še ni odločil, kakšno smer zavzame. Mišljenje je deloma oddvojeno, vendar pa se pričakuje, da bo kriza v političnem položaju rešena tekom tega tedna in sicer tako, da se doseže sporazum, ali pa da poda vlada ostavko.

TIP Beograd, 20. nov. Včeraj je poklical Pašić k sebi muslimana Spaho ter se razgovarjal z njim o politični situaciji, posebno pa o stališču, ki bi ga zavzeli muslimani v slučaju krize.

TIP Beograd, 20. nov. Včeraj je dobil nalog od svoje stranke, da se v Zagrebu pogaja s Hrvat-skim blokom.

Zveza narodov o albanskem vprašanju.

LDU Pariz, 20. nov. (Agence Havas.) Svet zveze narodov je dovršil razpravo o albanskem vprašanju in soglasno sprejel sklep, kateremu sta pritrili tudi obe stranki, in sicer zastopnik Jugoslavije s pridržkom protesta proti postopanju pri določitvi mej. V sklep se je sprejela tudi pritrditev Jugoslavije, da bo takoj zpraznila vse albansko ozemlje kakor tudi obljuba obeh strank, da bosta živeli v dobrih sosednjih odnosih. Dalje se je

sklenilo, da se dajo preiskovalni komisiji za Albanijo nastopna navodila: Da obvesti svet zveze narodov o umaknitvi jugoslovenskih in albanskih čet na srednjo demarkacijsko cono, da se prepriča, da se z zunanjo pomočjo ne podpirajo kraje ni pokreti, ki bi utegnili motiti notranji mir ter da dalje najde sredstva, da se končajo homatije in jih navede svetu zveze narodov, ter končno predlaga ukrepe, da se preprečijo ponovitve homatij.

Razorožitvena konferenca v Washingtonu.

LDU Pariz, 20. nov. (Wolffov urad.) Filip Milet poroča listu »Petit Parisien« iz Washingtona: Amerika se bo protivila Angliji v vprašanju podmorskih čolnov, Japonska pa glede vprašanju številčnega razmerja za jakost njene mornarice. Potrjuje se, da je Harding napram senatorju Johnsonu prevzel obveznosti v tem pogledu. Sicer pa bosta v tem vprašanju podpirali Ameriko tudi Francija in Italija.

LDU London, 20. nov. (Wolffov urad.) »Sunday Times« poroča iz Washingtona: Ko bo konferenca opravila vprašanje glede razmerja brodovij, bo njeno prvo delo, da pripravi kitajsko vlado d otega, da sprejme skupno inozemsko pomoč za vzpostavitev reda na Kitajskem.

Mednar. delavska konferenca v Amsterdamu.

LDU Berlin, 20. nov. »Vorwärts« poroča o mednarodni konferenci zastopnikov tajništva transportnih, rudniških in kovinskih delavcev, ki jo je sklicala pisarna mednarodne zveze strokovnih organizacij za 15. in 16. novembra t. l. v Amsterdamu: Konferenca je sprejela tri resolucije, s katerimi se najprej obrača na delavstvo vseh dežel s pozivom, naj pod vodstvom mednarodne zveze strokovnih organizacij, kadar bi grozila nova vojna, prepreči izbruh vojne s takojšnjo progla-

sitvijo mednarodne splošne stavke. V drugi resoluciji se pozivlje delavstvo vseh dežel, naj se združi v svrhu, da se prepreči izbruh nove svetovne vojne. V tretji resoluciji se peča z vprašanjem skupnega delovanja mednarodne zveze strokovnih organizacij z drugimi organizacijami, ki prihajajo v poštev. Obenem so sklenili, da se sprejme skupni mednarodni boj proti poslabšanju delovnih pogojev z delavci vseh dežel, ki je radi gospodarske depresije čimdalje hujše.

Ostre odredbe proti stavkajočim v Italiji.

LDU Rim, 19. nov. Spričo stavke, ki so jo proglasili železničarji v Napulju, ki pa je le deloma uspela, je vlada odredila, da se uporabijo zakonita doležila, ki prepovedujejo stavke v javnih službah. Zato so bili odpuščeni iz službe trije strojevodje, ki so bili glavni kolovodje stavke. Vlada bo postopala tudi proti drugim železničarjem, ki so se udeležili stavke.

Mednarodna delavska konferenca.

LDU Ženeva, 20. novembra. (Švic. brz. ag.) Mednarodna delovna konferenca je imela v soboto popoldne zaključno sejo. Sprejelo se je priporočilo, da se v trgovinskih pddjetjih uvede tedenski počitek.

Karol in Čita v Funhali.

LDU London, 20. nov. Kakor poroča »Daily Mail« iz Funhala, sta kralj Karel in njegova žena Zita dospela tjakaj in se nastanila v vili »Victoria«.

Vstaja v Kareliji.

LDU Helsingfors, 20. novembra. (Wolffov urad.) Vzhodni Kareliji so v svojem osvobodilnem pokretu prodrli do južno od Oloneca. Dne 17. novembra so njihove sprednje čete dosegle reko Swir in severozahodno od mesta Lodennoje polje razstrelile železniški most. V Olonecu so obkolile in pobile 240 boljševikov. Vzhodni Kareliji so tukajšnjemu sovjetskemu zastopniku izročili noto, s katero zahtevajo, da se morajo boljševiki umakniti ter obene n oonajajo mirovna pogajanja.

Iz Poljske.

LDU Varšava, 20. nov. Ministrski svet je sprejel zakonski načrt o davku na vojne dobičke.

LDU Varšava, 19. nov. Občinstvo oblega filijalke državne banke in prodaja srebro in tuje valute za poljske marke. Kvinski zaklad banke raste nepestando.

V Franciji je najmočnejša prosvetna li-ga, ki jo je osnovala inteligenca; tzv. »Fédération nationale des Universités populaires« (narodna zveza ljudskih vseučilišč), ki je imela l. 1904. širom Francije 165 ljudskih vseučilišč s 50.000—60.000 članov. Sem spada tudi v Nemčiji Humboldtova akademija v Berlinu, v Avstriji dunajski Volksheim, na Češkem številne Husove šole. Norveška je imela 1914. l. 80, Švedska pa čez 100 delavskih »akademij«. Njihov utemeljitelj je zdravnik in pisatelj E. Nyström. Na Švedskem uživa 462 delavskih »domov« državno podporo. Na Angleškem je najvišji tip te vrste »Ruskin College«, osnovan l. 1899. v Oxfordu. Pouk ima čisto praktični in splošni značaj ter traja navadno eno leto. Obiskujejo ga večinoma delavci, obrtniki in trgovci, ki v šoli tudi stanujejo. Podučuje se zlasti zemljepis, socialne znanosti, logika, angleški jezik, zgodovina, narodno gospodarstvo in politika. Učna metoda ne gre za tem, da bi učencu kar najbolj napolnila glavo z znanjem, marveč zasleduje cilj, vzbuditi v njem interes za sodobna vprašanja in ga naučiti, da znanstveno promatra, kritično razmišlja ter samostojno dela.

Zelo so razširjene tudi strokovne delavske šole. L. 1906. je bilo v Franciji 3186 strokovnih tečajev; od teh je priredila Association polytechnique (katero so osnovali dijak in delavci po juljski revoluciji l. 1830.) 290, Association philotechnique 612, Union française de la jeunesse 364 in Société de l'enseignement moderne 1260 tečajev. Kot karakterističen slučaj omenjamo, kako so nastali strokovni tečaji v Plzinu na Češkem. Električna cent. je upeljala namesto istosmerne struje izmenjevalno strujo. Elektromonterji, ki so se razumeli samo v instalacijo istosmerne struje, so takoj zahtevali od plzenjske »Husove ljudske univerze«, da naj otvori tečaj o izmenjevalni struji. Istotako so zahtevali delavci plzenjskih pivovarn tečaje o vodstvu pivovarn in tovarne slaša s tehnološkega, kemičnega in trgovskega stališča.

Med strokovne tečaje spadajo tudi ženski tečaji za krojenje, šivanje, gospodinjstvo itd.

Settlementi (naselbine) imenujemo prosvetno delo še doslednejše nego delavske univerze. Ni dovolj, če se siromašne ljudi samo naobrazijo, treba jim je tudi izboljšati življenje. Settlemente je osnoval profesor oxfordske univerze Arnold Toynbee, ki so je preselil l. 1879. v White-chapel, najsiromašnejši del Londona in tu pričel predavati ter otvarjati tečaje. Čez neka časa se je zbrala okoli njega lepa četa mladih idealnih ljudi, zlasti dijakov, ki so se v svrhu kar najintenzivnejšega socialnega dela naselili v siromašna delišta mesta. Poleg prosvetnega dela so skrbeli tudi za higijeno, telesno vzgojo in plemenite zabave. Po Toynbeejevi smrti so bili osnovani ljudski klubi »Toynbee Hall« (1884) in »Peoples-Palace« (ljudski dom) v katerih se prirejajo predavanja, debatni večeri o sodobnih socialnih vprašanjih, umetniški večeri, izložbe itd.

Vseučiliščne ekstenze. Razširjenje vseučilišč — University extension — je tudi delo angleškega duha. V deželi, čije naprave je občudoval že Montesquieu radi njih liberalnosti, je vznikla sredi starih srednjeveških univerz napredna misel, da univerze niso ustvarjene samo za to, da odgajajo mandarine, ampak da kot najvišji znanstveni zavodi aktivno sodelujejo v življenju. Profesor mehanike na vseučilišču v Cambridgen James Stuart je začel l. 1867. javno predavati v tečajih o nekaterih panogah astronomije. To je bil začetek vseučiliščne ekstenze. Cambridška univerza je sprejela to novotarijo in l. 1876-7. priredila 83 predavanj v 12 tečajih.

Načela, katerih se drže ustanovitelji angleških ekstenz, so sledeča: 1. Predavanja morajo biti v enem tečaju sistemati-

čna, iz istega področja znanosti, 2. Slušatelji morajo dobiti syllab (t. j. najglavnejše misli tiskane, z označbo literature za nadaljnji studij). 3. Po predavanju pridejo slušatelji v osebni kontakt s profesorjem, ga vprašujejo in debatirajo z njim. 4. Slušatelji morajo izdelovati pismene naloge, ki se jim popravljene vrnejo. 5. Ko dovrše tečaj, lahko polagajo izpit in dobe spričevalo.

(Koniec prih.)

Mariborski Slovenec — virtuoz in komponist v 18. stoletju.

„Prager Presse“ z dne 16. novembra t. l. objavlja izvešček iz predavanja K. Emingerove, ki se je vršilo 13. t. m. v Mestnem domu v Pragi, v ciklu predavanja „Slike iz stare muzikalične Prage“. V tem izveščku najdemo zanimive podatke o češki muzikantski obitelji iz 18. stoletja, katera je potekala iz Maribora in je bila slovenskega rodu. Navajam dobesedno dotični pasus:

„O imenu obitelji Stamitz sem izvedela iz verodostojnega vira, da se je prednik pisal Stamič, bil slovenskega rodu in je došel začetkom 17. stoletja iz Maribora v Pardubice. Od tega Stamiča poteka slovita muzikantska obitelj Stamitzev. L. 1717. se je šolskemu oskrbniku v Nemškem Brodu Jožefu Stanitzu in njegovi ženi Boženi rodil sin. To je bil poznejši sloviti umetnik Janez Václav Stamitz. V nekaterih biografijah se nahaja zbadljiva opazka, da je bil avtoididakt na goslih. To pa je malo verjetno, ker mu je gotovo podal že oče temeljiti osnovni pouk, katerega si je potem izpopolnil v Pragi, ker so se v kneževsko kapelo v Mannheimu, ki je bila takrat zelo na glasu, sprejemali samo najboljši umetniki. Za to govori tudi dejstvo, da so Stamitza povodoma njegovih koncertov v Parizu primerjali s takratnim slovitim virtuozom Tartiniem. Večjo slavo pa si je pridobil kot komponist, ker je bil utemeljitelj tzv. Mannheimske šole. Njegov mlajši brat Václav je bil prvi čelist, nekaj časa celo pri Mannheimski kapeli; pozneje je postal duhovnik in je umrl kot dekan v Mladí Boleslavi. Janez Stamitz je umrl l. 1757 in zapustil dva sina. Starejši, Karel Stamitz, je postal istotako odlični virtuoz in komponist, mlajši, Anton (1753—1820), pa je bil kapelnik kneza Hohenlohe in je baje umrl v Parizu.“

Opozorjam na ta razkritja ge. Emingerove o slovenskem pokolenju Stamitzev kot važen prispevek k skromni slovenski muzikološki zgodovini. (J-us)

Politične vesti.

* Washingtonska konferenca, sklicana v znamenju miru in razoroženja, je pravzaprav sestanek močnih svetovnih držav, ki so uvidele, da je v interesu vsake izmed njih, če se oborožujejo enakomerno. Amerika je v strahu, da ji ne zraste čez glavo Japonska ali Anglija in Anglija

Vzhod in zapad.

Eden najzanimivejših dogodkov svetovne zgodovine je gotovo, da se je posrečilo Japonski, v sorazmerno kratkem času pridobiti vse tehnične in organizatorične pridobitve zapadne civilizacije ter se tako dvigniti na višino enakovrednosti starih in mogočnih evropskih veldržav. Vse druge države Azije so se po krajšem ali daljšem odporu podvrgele nadmoči Evrope samo Japonski se je posrečilo ohraniti si svojo neodvisnost s tem, da se je sama poslužila evropskih vladnih metod. Ta z nenavadno hitrostjo izvršen preobrat na Japonskem je obrnil nase pozornost celega sveta ter se presojala različno. Nekateri slave Japonsko vsled njenega nastopanja ter vidijo v tem veliko zmago človeškega napredka; drugi smatrajo ta proces kot nalogo neprecenljive narodne lastnosti, uporabljene le radi zunanosti, ki se bo pozneje hudo maščevala ne le nad japonskim narodom samim, ampak nad vsem človeštvom.

S tem vprašanjem se peča tudi veliki indijski pesnik in filozof Rabindranath Tagore v razpravi, ki nosi ime »Duh Japonske«. Čeprav je ta razprava kratka, vsebuje vendar svetovno-politične nazore in svetovno obzorje pisatelja. Razprava je obenem strasten protest proti vojni, nacionalizmu in narodnem sovraštvu.

se boji, da ji Japonska ali Amerika ne oropata njenih starih predprav na morju. Ta ljubosumnost bo privedla do tega, da si bodo velike države v medsebojnem sporazumu določile ravnotežje na morju in na kopnem. Iz Washingtona torej ne bo zlete na razburkano morje političnih strasti beli golobček miru, ampak predviden in razumen jastrebi, ki dobro prevdari, predno se spusti na zemljo po svoj plen. — Amerika, Japonska in Anglija so se v glavnem že sporazumele. Velika Britanija sme imeti 22, Zedinjene države ameriške 18 in Japonska 10 velikih vojnihi ladij, ostalega pomorskega ladjevja pa sorazmerno s temi številkami. Sedaj zahvajo e tri države, da se primerno razorožita tudi francoska in italijanska flota.

* Iz Nemčije. (Rusija in Nemčija). V Rusiji so minule dni preizkusili 1. lokomotivo, ki je dospela iz Nemčije. Prof. Lammonosovi je naglašal na slavnostnem banketu, ki so ga priredili ob tej priliki germanofilski ruski krogi v Berlinu, da bo Nemčija že v svojem lastnem interesu pošiljala Rusiji prvovrstno blago, ker sta obe državi v enakem položaju in imata ista pota k gospodarski obnovi. Socijalistični listi so objavili o tem samo kratko beležko, nacija nalistični pa cele kolone. Rusija bi naj v bodočnosti pripomogla, da si Nemčija zopet pribori Alzacijo, Poznanj in Gornjo Slezijo. — (Herman Wendel o svojem bivanju v Ljubljani.) Herman Wendel objavlja v »Frankfurter Zeitung« svoje vtise z zadnjega potovanja v Jugoslaviji in bivanja v Ljubljani povodom velikega semnja. Dasiravno je članek naslovljen »Plemenske borbe v Jugoslaviji«, piše Wendel optimistično, z razumevanjem in ljubeznijo o naših razmerah. Njemu je umljiv slovenski avtonomizem in Radičeva agitacija. Splitski temperament in ogorčenje prečanov iz novih pokrajin, ki vidijo v Beogradu namesto strogega nemškega reda familijarnost in obligatno črno kavo, vse to je — pravi Wendel — samo življenjski ritem naroda, ki je v vsakem kraju drugačen, kar pa še ne opravičuje trditve, da je Jugoslavija za življenje nesposobna. — (Dve Nemčiji). Nemčija se cepi v dve močni struji, katerih druga — tzv. nenemška Nemčija je po številu slaba, po duhu pa močna. Ta struja (njen pristaš je n. pr. H. Wendel) priznava odkrito, da je vojno in njene grozote zakrivil nemški imperijalizem in kajzerizem, pa se bori proti prvi struji, ki je za vspostavitev nemške monarhije. Četudi smo še tako strogi nasprotni Nemcem, moramo vendar priznati, da so imeli v času najhujšega kaizerizma Liebkechta in sedaj, v trenutku velike mržnje proti Franciji, imajo silno gibanje, ki na skupščinah, z knjigami in listi pobija misel o maščevanju in oznanja napredek, mir, ljubezen in bratstvo. (»Riječ«).

Darujte za sklad Sokolskega doma - - v Hočah! - -

Tagore obžaljuje odkrito, da je Japonska opustila svoje narodne posebnosti. Vsled njegovega konservativnega mišljenja mu je preteklo, tradicionalno vedno dragocenejšo, novo, moderno skriva v sebi vedno velike nevarnosti. Vzhodna kultura, katere dedič je bila Japonska je v očeh Tagora ona kultura, ki daje človeku dolžnost resnično bogastvo in resnično moč iskati v sebi samem in svoji lastni duši, kultura ki varuje človeštvo zgube in nevarnosti, ki ga dela požrtvovalnega, ne da bi pri tem mislilo na ceno in na plačilo. V prejšnjih časih je obstajala med narodi Azije neposredna zveza srca do srca, ti narodi niso živeli v strahu eden pred drugim in ni se jim bilo treba oboroževati, da bi z orožjem v roki držali v šahu eden drugega. Nista jih vezala egoizem in pohlepnost, ampak ideje in ideali, katere so izmenjavali med seboj. Razmere pa so se hipoma izpremenile, ko so usilile azijskim narodom evropske čete in evropski trgovci svoje metode.

Opis teh idealnih razmer odgovarja resnici seveda le do gotove meje. Tagore preoslojuje življenjske nazore uglednih indijskih krogov, katerim pripada tudi sam ter zanemarija dejstvo, da se v vseh državah Azije nižje razrede neusmiljeno izžema in da živi le majhna zgornja družabna plast udobno ter se more posvečati filozo-

Zanimivosti.

Zamotano sorodstvo. — Kako se je potopil »Cement«. — Ruski begunci v Carigradu. — Stanovanjska beda v Franciji. — Tatvina dragocenih knjig.

George Bidder v Newyorku se je ločil od svoje žene ter poročil njeno mater. Postal je torej tast svoje dosedanje žene in stari oče svojega otroka, katerega je imel s prvo ženo. Se bolj zamotano pa je bilo sorodstvo Katarine Malfatti v Muru na Korsiki, katera je poročila svojega starega strica, kojega prva žena je bila sestra Katarinine stare matere. Vsled tega je postala Katarina Malfatti svakinja svoje še živeče stare matere, teta svoje lastne matere, stara teta svojih bratov in sester, za eno koleno še bolj oddaljena stara teta svojih lastnih otrok in končno sama sebi stara nečakinja.

O nesreči, ki je zadela ladijo »Cement«, ki se je potopila, kakor so poročali listi pri zadnjem viharju na Jadranskem morju, poročajo iz Splita sledeče: Ladija Cement, ki je bila naložena s soljo je odpeljala 8. t. m. na morje iz pristanišča Pag. V noči jo je v bližini Biograda zalotil nenadoma hud vihar; vsled tega je hotela ladija zavoziti v najbližje pristanišče, kar se ji pa ni posrečilo, ampak jo je vihar potisnil proti otoku Vrgada, kjer je zadela ob skale ter se potopila. Mornarji, ki so se nahajali na njej so skočili v morje ter se rešili na otok. Zavarovano ni bilo niti blago, niti ladija sama, ki je zadobila močne poškodbe. Sedaj se pripravljajo, da jo bodo dvignili. Sol, s katero je bila natovorjena pa se je seveda stopila.

Pred in po izprašitvi Krma se je zateklo v Carigrad okoli 300.000 ruskih beguncev. Sedaj se nahaja poleg pripadnikov vojske približno še kakih 40.000 civilnih beguncev, ki so po uporabi svojih pištili sredstev, katera so rešili na svojem begu, navezani popolnoma na podporo človekoljubja. Ker so nekatere vlade, kakor tudi ameriški Rdeči križ ustavile nadaljno podporo je položaj kakih 15.000 beguncev zelo obupen. Po predlogu, od Zveze narodov v Carigrad odposlanega posebnega komisarja, bi bilo treba, da se odpomore tem revežem najmanj 30.000 funtov šterlingov. Toda za ta denar ne garantira niti Zveza narodov niti omenjeni komisar.

Francoski zakon z dne 16. julija 1921. je dovolil najemnikom katerih najemniške pogodbe potečejo pred 1. aprilom 1922 podaljšanje te pogodbe potom pristojnih sodišč. Predlog za podaljšanje pa se je po tem zakonu moralo predložiti najkasneje do 16. avgusta. Najemniki pa, ki imajo samo enoletne ali celo le četrtletne najemniške pogodbe, se povečini, iz strahu pred jezo hišnih gospodarjev, niso poslužili te ugodnosti. Da povišajo najemnine, katere pa ne morejo povišati kar enostavno istim najemnikom, so jim sedaj nekateri odpovedali stanovanje. To se je dogodilo v

žiranju le vsled tega ker jo zalagajo te širke nižje plasti z vsem potrebnim ne, da bi se ji bilo treba brigati za vsakdanje potrebe. Da si je pridobila Evropa sorazmerno zelo lahko oblast nad Azijo je razložljivo s tem, da v suženjstvu in zatiranju živče široke ljudske mase niso imele nikaškega niti najmanjšega interesa in tudi niso čutile potrebe upirati se tujim usiljivcem; mase so zamenjale le gospodarje, a kdo je ta gospodar jim je bilo pač vseeno.

Zelo primerna in resnična je kritika, s katero graja Tagore imperijalistični in šovinistični duh zapadne civilizacije. V tem duhu se vzgaja ves narod že od detinstva naprej, v sovraštvu in samoljubju. Glavno sredstvo je, da se zgodovina kakega naroda malo preobrne in tako seveda vzbudi napačne pojme o drugih narodih. — Tagore graja najodločnejše današnji način pisanja zgodovin in poučevanje zgodovine v šolah. Dogodke, katere bi se moralo radi človečnosti čim preje pozabiti se nalašč še bolj poudarja in povečuje včasih tudi na škodo resnici samo da se s tem vedno iznova neti in podpihuje staro sovraštvo. To se pravi zastrupljati človeštvo že pri izvoru in ta strup se uriva, odkar je izobrazba vsled šolske obveznosti postala splošna; globoko v ljudsko dušo. Tagore izreka v tem svojem delu sledečo uničujočo besedo: »Zapad hoče zgraditi svoj do-

večini francoskih mest. V Parizu samem je na ta način okrog 30.000 družin prisiljenih pristati na povišanje najemnin do 50 in več odstotkov ali pa zapustiti stanovanje brez nade, da bi mogle dobiti drugo.

Po poročilu iz Moskve, se je posrečilo tamkajšnji policiji končno zaslediti tati redkih in dragocenih knjig državne biblioteke. Tat je baje revolucionjski pesnik Derujan Bedry, intimen prijatelj Ljeninga in Lunarskega. Bedry je prodal te knjige s pomočjo prekupčevalcev švedskim antikvaristom.

Dnevna kronika.

— Osebna vest. Minister poljoprivrede je imenoval vinarskega inštruktorja Josipa Zupanca za okrajnega ekonoma, ki bo deloval kot vodja kmetijskega nadzorništva in kmetijski referent pri okrajnemu glavarstvu v Ptujju. Okrajni ekonom g. Franc Matiašič je premeščen iz Ptujja v Ljutomer.

— Nov poveljnik našega orožništva. Za poveljnika celokupne žandarmerije v Jugoslaviji je imenovan polkovnik Usun Mirković.

— Apanaža Karla Habsburga. Veleposlaniška konferenca je odredila Karlu in njegovi obitelji 20 tisoč funtov sterling letne apanaže, katero plačajo nasledstvene države.

— Občinsko sodišče za pobijanje draginje v Splitu je pozvalo vse trgovce, da mu v teka 48 ur javijo vse svoje zaloge živil.

— Nemškoavstrijske krone kot računski listki. V neki restavraciji v Plznu uporabljajo avstrijske enokronske bankovce kot računске listke, ker so baje cenejši, kakor običajni.

— Razmejitev z Madžarsko. Iz Varaždina nam poročajo: Vsled zadnjih dogodkov na Madžarskem je razmejitvena komisija prekinila svoje delovanje. Te dni je zopet započela z delom. Razmejitev v sektorju A v Prekmurju je končana. Zaradi tega bo komisija zapustila Varaždin in se naselila v Veliki Kaniži. Tam bo izvrševala razmejitev v sektorju B (meja nasproti hrvatskemu ozemlju).

— Svetlinje pri Ormožu. Kdor še ni bil pri Svetinjah in ne pozna naše razmere, temu povemo, da so tudi pri nas razne stranke in da je v naši fari dosti dobrih politikov. Prav tako! To pa ni po volji našemu g. župniku, ki je mnenja, da je samo njegova stranka prava, in da je tisti že izgubljen, ki noče biti več pod njegovo komando. Njegov ideal je: poslušna armada strankarskih »ovčic«, ki se molče priklanjajo in kimajo ter poljubujejo roke. Gorje pa nepokornim; poslušajte, kako z njimi ravna: Pretekli teden je nekemu farantu umrlo dete. Dogovoril se je z g. župnikom zaradi zvonjenja in pogreba. Pri tej priložnosti ga je hotel g. župnik tudi politično pridobiti, kar je dotičnik odklonil.

brobit za zidom nezaupanja proti vesoljnemu človeštvu.

Tagore gleda potrj, kako si prisvaja Japonska ne le tehnične pridobitve zapadne civilizacije, ampak tudi njen imperijalistični duh. Vendar vidi v tem le božjo kazen. — Strah, katerega goje zapadni narodi pred Japonsko je le osveta za njeno zatiranje človečanstva. Tagore prorokuje, da se bodo furije strahu, katere je zapad spustil v božji svet vrnile nazaj k njemu samemu ga znova ogrožale ter silile k novemu oboroževanju. Zapad ne bo našel miru ter pozabil na vse in mislil samo na nevarnosti, katere je pripravil za druge, pa so doletele njega samega.

To njegovo prorokovanje se je izpolnilo že sedaj; sedaj imajo zapadni narodi strah in respekt pred Japonsko, ker jim je pokazala, da se: »krvi lačni psi sata« na ne goje samo v pasjih hišicah Evrope, ampak, da se jih neguje in hrani z revščino človeštva lahko tudi na Japonskem. Sedaj spoznavajo enakopravnost Japonske, ker vedo, »da ima tudi Japonska ključ, s katerim lahko odpre peklena vrata ter poplavi z valovi pekla kadar hoče to lepo zemljo.«

Rabindranath Tagore pravi, da sta dve Evropi, ena velika in dobra, druga nizka in požrešna. Obžaluje pa najgloblje, da si je Japonska vzela za vzgled to drugo, ne da

Posledica je bila, da otroku niso zvonili. Ljudje, ki so to opazili, so spravili na dan razne govorice. Ko se je užaljeni otrok obrnil do g. župnika, da mu naj razjasni, zakaj se otroku ni zvonilo, dobil v odgovor: "Saj otrok bo tudi iz tega zveličan." Prav, potem naj pa zvonjenje odpravi. Izgovarjal se je, da je rekel stranki, da naj zvonjenje zvonarju naroči, kar pa je gola izmišljotina in prazen izgovor. Mi odločno obojam župnikovo obnašanje, ki stremi k temu, nasprotnika pred občinstvom moralno ubiti. Če se g. župnik jezi, da vera peša, naj se jezi na se, ker on prvi spravlja vero in cerkvena opravila v sklad z dnevno politiko. Ako g. župnik misli, da se bo z strahovanjem in šikaniranjem njegova armada povečala, se ako moti.

— Ne smešmo se! Po prevratu se je razpasla po naših listih in celo v nekaterih uradih navada, da pišemo nemška imena za kraje izven naše države, ki imajo pristna slovenska ali pa po stoletni rabi udomačena slovenska ali celo slovenska imena. Dunaja ne poznamo več, ampak samo Wien, tudi Gradec se je prelevil v Graz, Celovec v Klagenfurt, Radgona v Radkersburg itd. itd. Ali se ne čita prav imenitno, ako čitamo poziv k občnemu zboru neke banke, ki se vrši v "Wien-u"? Nobel je tudi, da vozijo vlaki na naših slovenskih voznih redih iz "Wien-a" in "Graz-a" v Trst (zakaj ne dosledno: "Frieste"?!) in da te spake strašijo tudi v naših časnikih. Nemcem v Avstriji niti na misel ne pride, rabiti za naše kraje v Jugoslaviji slovenska imena, ampak se trdovratno poslužujejo svojih nemških imen ali spakendrank. Ali ste že v katerem nemškem časniku čitali "Maribor" ali "Ljubljana"? Nikoli! Tudi nemški vojni redi ne poznajo naših imen, ampak samo nemška. Torej ne pačimo našega jezika, in ne smešmo se sami pred seboj in pred tučci!

— Škrlatica v Voivodini. V nekaterih občinah v Voivodini se škrlatica vedno bolj širi. Posebno hudo razsaja v Velikem Bečkereku. Prosvedno ministrstvo je izdalo naredbo, s katero se do udušenja epidemije zapro vse osnovne šole.

— Škoj, Karlov kurir. Bivši katoliški škof v Eperiesu Novak, ki že več kot eno leto prebiva na Dunaju, je izvrševal kurirsko službo med Dunajem, Parizom in Budimpešto v službi Karlove restavracijske politike.

— Plemeniti čin Anatola Francea. Kakor smo poročali, je Anatol France dobil Nobelovo nagrado za literaturo. Plemeniti človekoljub pa je daroval celo nagrado — 30.000 frankov — za pobijanje gladi v Rusiji.

— Devet dni mrtvev v hotelu. Povodom stavke hotelskega osebja v Berlinu si je gost nekega hotela Abraham v. Scheidt sam stregel in se tako seveda ni nihče brizgal zani. Ko je stavka končala in se je hotelsko osebje zopet spravilo na delo, da uredi sobe, je našlo Abrahama mrtvega. Mož je umrl 1. novembra, našli pa so ga komaj 10. novembra.

— Vojaške investicije na Češkoslovaškem. Finančni minister Avg. Novak je v sredo v narodni skupščini predložil zakonski osnutek, s katerim se dovoljuje kredit v znesku 500 milijonov kron za razne vojaške investicije.

bi opazila na zapadu one duše, ki se bori proti gorostasnim organizacijam, pod katerimi se drobe življenja mož, žen in otrok. Japonska ni opazila, da gredo narodi zapada po potu samoumora, ko duše svoje človečanstvo pod ogromno težo organizacij, hoteč obdržati sebe na vladi druge pa v suženstvu.

Sedaj, ko se bliža velikanski konflikt med zapadnimi narodi in Japonsko svoji odločitvi, zvane te Tagorove besede kakor pridiga in kesanju kakega proroka stare zaveze. Obe stranki sta zapustili božjo pot in ne moreta preživeti mirno niti ure: žli duhovi, katere sta sami vzgojili ju ne izpušče. Rešitev je samo ena, da se človek, ki je pozabil nekaj časa na svoj božji izvor spomni zopet, da »stoji nebo vedno v zvezi s svojo zemljo in je ne bo nikoli prepustilo za vedno ropazelnim volkovom naše današnje dobe.«

Zalostne razmere sedanjega časa ne dopuščajo nikakega upanja, da bi se Tagorova prorokovanja izvršila v doglednem času.

— Češki Mezzoifanti. Dne 18. t. m. je slavil šestdesetletnico svojega rojstva kat. župnik Koudelka, znan v literaturi pod prevdominom O. S. Wetti. Mož govori 33 jezikov in je izdal prevode iz 27 jezikov.

Našim naročnikom in čitateljem!

Neprestano naraščanje cen v tiskarstvu, kakor tudi v vsem drugem, kar je v zvezi z izdajanjem dnevnega tiska, je prisililo še pred meseci vse liste, da so povišali naročnino. Mi smo kljub težočam vztrajali pri starih, toda dlje nam ni mogoče več. Radi tega smo se odločili, da povišamo ceno našemu listu v podrobni razprodaji od 1 K na 1.60 K, ob nedeljah pa na 2 K, dočim ostanejo cene v abonmaju še nadalje dosedanje. Upamo, da bodo vsi čitatelji in prijatelji kljub temu ostali zvesti našemu listu, ker bo kljub povišanim cenam še vedno cenejši kakor katerikoli drugi.

Mariborske vesti.

Maribor, 21. novembra 1921.

m Alma Jelenska. Danes ob 20. uri v Narodnem domu plesni večer odlične umetnice Zagrebčanke Alme Jelenske.

m Mariborski grad je kupil od barona Twickla trgovec Berdajs za dva milijona kron. Beograjska vlada je potrdila trajno pogodbo.

m Iz stanovanjske komisije je izstopil g. Fran Novak, ki je v komisiji zastopal narodno socialistično stranko.

m Razpuščeno društvo. Vlada je iz državnih interesov razpustila društvo "Marburger Schützenverein" v Mariboru.

m V pokoj je stopil podinspektor finančne kontrole v Mariboru g. Anton Zorn.

m Umrl je v soboto zvečer v Mariboru krojaški mojster Leeb. Bil je najstarejši krojač v Mariboru. Dosegel je starost 92 let.

m Shod državnega uradništva, ki se je vršil v soboto zvečer v Narodnem domu, na katerem je poročal narodni poslanec g. prof. Reisner iz Ljubljane o stanju uradniškega vprašanja in o uradniški pragmatiki, je uspel zelo dobro. Prostori so bili polni uradništva vseh kategorij, ki je z zanimanjem sledilo govornikovim izvajanjem ter jih odobraval.

m Jugoslovenska Matica priredi dne 1. dec. spominski dan "Ranalla" s sodelovanjem gledališča in Glasbene Matice. Za šolsko mladino bo isti dan brezplačno poučno predavanje s skioptičnimi slikami o naši neodrešeni domovini. Predavanje se ponovi tudi za odrasle. Natančnejše poročilo sledi.

m Zvišanje zdravniških pristojbin. Zdravniško društvo v Mariboru je sklenilo, povišati pristojbino za zdravniške preiskave in svrhu sklepanja življenjskega zavarovanja brez ozira na višino vsote na 250 K.

m Zdravniška vest. V četrtek, dne 24. t. m. ob 18. uri se vrši v tukajšnjem hotelu "Pri zamorcu" odborova seja "Zdravniškega društva v Mariboru". Z ozirom na izredno važnost dnevnega reda, se vabijo vsi člani, da se seje zanesljivo udeležijo.

m Obsojeni pljanci. Letošnje vino je zelo pomnožilo število pijancev, ki otem v nočnih urah razgrajajo po mestu. To se dogaja osobito ob nedeljah. Tudi včeraj je morala policija miriti več takih pijanih razgrajalcev, od katerih je štiri aretirala ter obsodila na 8 dni policijskega zapore.

m Beraška nadlega. Prošli petek je prišla tukajšnja policija več beračev, ki so bili izredno nadležni in nasilni ter so nadlegovali tudi goste po javnih lokalih in pasante na ulicah. Eden izmed teh beračev je priberal celo iz Ljubljane, ker je imel tam baje preveč

konkurentov. Odpošljejo ga nazaj v "Ljubljanski revir".

m Na naslov zdravstvenega odseka v Ljubljani. Na drugem mestu prinašamo poročilo iz sodne dvorane v kazenski razpravi zoper zdravnika-specialista. Smo mnenja, da se ta zadeva ne tiče samo sodišča, ampak tudi zdravstvene oblasti. V Mariboru je tako veliko število zdravnikov, da bi smeli pričakovati, da nimamo samo "specijalistov", ampak tudi dobre zdravnike, ki napredujejo z razvojem svoje vede.

m Velika kavarna. Danes zvečer koncert prvovrstne salonske godbe profesorja Kubička. 1253

m Kavarna Central. Danes koncert salonskega orkestra Perc-Comelli, začetek ob 8. uri. 1751

Narodno gledališče.

V gledališki dvorani Narodnega doma.

Repertoar:

V torek 22.: Knoblauch "Favna".

V soboto 26.: Strindberg "Oče".

m Iz gledališke pisarne. V torek, dne 22. novembra t. l. se vrši premijera "Favna". Opozorjamo občinstvo na to duhovito komedijo angleškega pisatelja E. Knoblauch. — V soboto se vprižori prvič znamenita Strindbergova tragedija "Oče". — Predprodaja vstopnic v dnevni blagajni Narodnega gledališča v Slovenski ulici vsak dan od 9.—pol 13. ure ter od 15.—17. ure.

Kultura in umetnost

x Umetnostna akademija v Zagrebu. Dosedanja zagrebska umetnostna šola je preurejena v kr. akademijo za umetnost in umetno obrt z oddelki za pripravnike, arhitekte, kiparje, slikarje, učitelje prostoročne risanja in umetnostne obrtnike.

x Clemenceau piše. Nekemu novinarju je izjavil francoski tiger, bivši ministriški predsednik Clemenceau, da piše knjigo, v katero bo vložil vse izkušnje svojega dolgega življenja. Rabil bo za to delo, kakor je zatrdil, najmanj tri leta.

Izpred sodišča.

Kazenska razprava proti zdravniku.

Pred kazenskim senatom mar. okrož. sodišča se je vršila razprava, ki je vzbudila veliko zanimanje med zdravniki in pravniki. Obtožen je bil namreč zdravnik dr. Herman Krauss, da je jansko teto v dveh slučajih odpravil plod. On priznava, zagovarja pa se, da je bil z zdravniškega stališča v obeh slučajih opravičen k operativnemu posegu in sicer pri Antoniji Gr., ker ima zoženo medenico, ki meri samo 7 in pol cm, pri Elizabeti P. pa, ker je ugotovil on kakor že poprej vojaški zdravnik dr. St., da boleha na ledvicah. On sam je konstatiral subakutno bolezen ledvic, dr. St. pa akutno. Obtožba dr. Kraussa se opira na soglasno mnenje sodnih zdravnikov, da obtoženec ni bil v nobenem slučaju upravičen odpraviti plod in bi smel kvečjemu pri Antoniji Gr. uvesti zgodnji porod, toda še-le v 32. do 36. tednu, pri Elizabeti P. pa bi moral poskusiti s konservativnim zdravljenjem. Obtoženec dr. Krauss, ki se je zagovarjal nemški, je nastopal zelo samozavestno, se imenovali specialista v ginekologiji in skušal ujemeljiti svoje teoretične nazore z avtorji takozvane "graške šole", sodnima zvedencema pa je očital v dveh ozirih neobjektivnost.

Mala oznanila.

Samostojna dama želi vstopiti kot gospodinja k kakemu starejšemu gospodu. Ponudbe na upravo pod 1866. 1866

Dva gospoda se sprejmeta na hrano. Frankopanova ul. št. 37. 1864 2—1

Kurz za risanje, slikanje in modeliranje otvori pri zadostnem številu reflektantov ak. slikar in profesor. Naslov v upravi lista. 1867

Dijake iz boljših rodbin se sprejme na hrano in stanovanje. Poizve se v upravnistvu lista. 1846 2-2

Kot zvedenca sta bila povabljeni k razpravi ginekolog dr. Benjamin Ipavic in dr. Karol Zakrajšek. Oba sta podala soglasno s sodnima zdravnikoma, ki sta bila zaslišana tekom poizvedb, mnenje, da dr. Krauss z znanstvenega stališča ne bi smel uvesti umetnega splava. Dr. Ipavic je skušal postopanje dra. Kraussa omiliti, češ da ni postopal v hudobnem namenu, ampak da je postal "žrtev svoje zastarele graške šole", ker ni dolžan zasledovati razvoja medicinske vede, dasi-ravno se smatra za ginekologa in specialista.

Obtoženčev zagovor je podpiral tudi "specijalist" dr. Neuwirth, ki je pri razpravi bistveno drugače izpovedal, kakor med poizvedbami, seveda v prid obtožencu. Izjavil je, da se tudi on niti najmanje ne bi pomišljal uvesti pri Antoniji Gr. umetni splav, čeravno jo niti ni preiskal na širokost medenice.

Senat pod predsedstvom dvornega svetnika Fona je zavrnil nadaljne predloge državnega pravdnika, naj se ugotovijo nauki "graške šole", na katero se je skliceval dr. Krauss, naj se povabita k razpravi sodna zdravnika, ki sta oddala poprej svoje mnenje, ker jima je obtoženec očital neobjektivnost, in naj se vpraša zdravstveni odsek v Ljubljani, ali res zdravnik-specialist ni dolžan zasledovati razvoja medicinske vede v tisti panogi, v kateri se udelejuje. Državni pravdnik je obtožbo razširil radi očitane neobjektivnosti sodnima zvedencema na pregrešek po § 104 srb. kaz. zak. in stavil končni predlog, naj se v slučaju, ako sodišče hudobnega namena ne bi smatralo za dokaznega, obsodi dr. Krauss zaradi prestopka po § 356 kaz. zak. Sodišče pa je dr. Kraussa popolnoma oprostilo, nakar je drž. pravdnik prijavil ničnostno pritožbo.

Ljudska knjižnica

Narodni dom, I. nadstr.

posluje ob nedeljah od 1/2 10.—1/2 11. ure
in ob četrkih od 1/2 19.—1/2 20. ure

Kino.

"Misteriji New-Yorka." V New-Yorku, Londonu, Parizu, Berlinu in Dunaju, kakor tudi po drugih največjih mestih sveta in dežel, se predvaja sedaj velikanski epohalni film "New-Yorka". V tem filmu igra znamenita igralka Ame-Pearle White glavno vlogo. Kakor v vseh drugih njenih nastopih, se izkaže Peare White tudi v tem kriminalnem filmu kot neprimerljiva, neustrašena in hrabra igralka, ki zna izkoristiti vsako situacijo in naj bo še tako zapletena ali nevarna. "Misterije New-Yorka" je film poln dosedaj še nepoznatih senzacij in zelo napete vsebine. Kakor doznavamo, bode ta velikanski film v najkrajšem času predvajan v tukajšnjem I. mariborskem bioskopu.

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Javna zahvala.

Gospodu med. svetniku Dr. Karlu Thalmannu v Mariboru se s tem javno zahvaljujem, ker je v nujnem in jako težkem slučaju, s svojo spretno operacijo rešil iz smrtne nevarnosti mojo soprogo.

Ivan Šober.

Zimsko perilo,

klobuke, čevlje razno modno in gacopate, nogavice lanterijsko blago

najboljše vrste kupite najceneje pri trdki

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2.

Podpirajte slovenske tvrdke!

V torek 22. nov. 1921. — Začetek ob 20 uri.

Veliki umetniški večer

v „VELIKI KAVARNI“.

Sodeluje: Veliki orkester prof. E. Kubiček-a.

Program:

Bellini: „Norma“, ouvertura
 Offenbach: „Hoffmanove pripovedke“, fantazija
 Puccini: Deklica zlatega vzhoda, romanca
 Ševčík: Holka modrooka, svira Jan Kubiček
 Popper: Requiem za tri cello, glasovir in harmonij
 Labicki: Idila, za dva cello in glasovir
 Bizet: Suite l' Arlesienne
 Čajkovski: Andante v G-moll, svira kvartet na
 Novak: Češki kvarteti, godala
 Liszt: Il. rhapsodija (na splošno željo)
 Rossini: „Viljem Tell“, ouvertura
 Gounod: „Faust“, fantazija 1869 2-1
 Flotow: Alessandro Stradella, ouvertura

V petek 25. nov. 1921 „KABARETNI VEČER“.

Kot gost nastopi g. Jos. Povh, režiser in komik
— mariborskega Narodnega gledališča. —

?

**Kabaretni
večer
petek
25.**

?

Družabnik

ki bi vstopil v veletrgovino s kolonijalnim blagom in ki razpolaga najmanj s K 300.000, se išče za tu, v Mariboru, nad 30 let obstoječo prvovrstno trgovino v sredini mesta. Takojšnje ponudbe pod

Trgovina 300.000
na upravnishvo. 1854 2-2

Perfektna knjigovodkinja se išče za takojšnjo vstopitev. Pismene ponudbe pod „Perfektna“ na upravo lista. 1859 2-2

Prodajam belo zelje od 25 kg naprej po K 8.20. Večje množine ceneje. Studenci, Kralja Petra cesta št. 13. 1850 2-2

Drvan, štedilnik in razno drugo se ceno prodaja. Naslov v upravnishvu.

Acetilenka

približno 30 sveč, se kupi. Ponudbe na „Sokol“ Sv. Lenart v Slov. gor. 1856

na upravnishvo. 1854 2-2

Stavbeno podjetje

1851 2-2

Fränjo Spes in sin

Telefon 78 — Maribor, Tržaška cesta — Telefon 78

se priporoča za vsa v stavbeno stroko spadajoča dela, talne in nadtalne stavbe, vsa popravila, izvršuje vsakovrstne načrte in proračune.

Velike filmske senzacije Zagreba, Ljubljane, Beograda, Prage, Wiena in Berlina so:

**„Poneveritelj milijonov“
„Sodoma in Gomora“
„Serpolette“
„Potopljeni svet“**

Deloma
sneto v
Jugoslaviji.

1843

**Posečajte kina, v katerih
se predstavljajo ti izvan-
redni filmi.**

Vabilo

k izrednemu občnemu zboru delničarjev Anglo-Avstrijske banke,

**kateri se vrši 6. decembra 1921 ob 5. uri popoldne v blagajniški dvorani
Anglo-Avstrijske banke v Wien-u I (Strauchgasse I) s sledečim dnevnim redom:**

1. Sklepanje o prenosu skupnega družbinega premoženja z vsemi pravicami in obveznostmi, v smislu zveznega zakona od 7. okt. 1921. B. G. Bl. št. 542, na novo se snujeto angleško družbo, proti dopustitvi delnic te družbe delničarjem dosedanje družbe (ponovitev sklepa rednega občnega zbora z dne 31. oktobra 1921, čl. 38 pravil) ter odobritev in obvestilo o tozadevnih sprejetih sklepih generalnega sveta.
2. Sklepanje o predlogu generalnega sveta, s katerim se ta pooblašča, določiti natančnejše modalitete v lastnem delokrogu v smislu točke I. sklepa o pogodbi. (Ponovitev sklepa rednega občnega zbora z dne 31. okt. 1921, čl. 38 pravil.)
3. Sklepanje o predlogu generalnega sveta, glasom katerega se, v smislu § 7 zak. od 7. okt. 1921. B. G. Bl. št. 542, delnice Anglo-Avstrijske banke, ki do 31. decembra 1922 niso zamenjane, proglasijo zapadlim.

V smislu čl. 30 pravil, je upravičenih 25 delnic na en glas. Gospodje delničarji do glasovanja upravičeni, se vabijo, da vložijo svoje delnice z nezapadlimi kuponi najpozneje

**do 27. nov. t. l. v Wien-u pri likvidaturi Anglo-Avstrijske banke ali pri podružnici
v Mariboru ter pri vseh drugih njenih podružnicah in ekspoziturah.**

Po čl. 27 družbenih pravil se zamorejo pooblastila podeliti samo onim delničarjem, ki so obenem do glasovanja upravičeni.

WIEN, dne 11. novembra 1921.

1861

Generalni svet.